

Darowizna - majątek wspólny czy osobisty?

data aktualizacji: 2019.02.07 autor:

Joanna Chrostowska

W ostatnim artykule poruszałam kwestię zależności pomiędzy dziedziczeniem a majątkiem wspólnym małżonków. Okazało się, że ta tematyka spotkała się z dużym zainteresowaniem ze strony Czytelników, stąd także dzisiejszy artykuł będzie dotyczył problematyki zaliczania poszczególnych składników na majątek wspólny małżonków lub na majątek osobisty każdego z nich.

Bardzo często, szczególnie na początku małżeństwa, rodzina wspiera „młodych” czy to poprzez zakup sprzętów, mebli czy też w formie przekazywania środków finansowych. Oczywiście nikt się wówczas nie zastanawia czy te darowizny będą stanowiły majątek wspólny czy też majątek osobisty. Problem pojawia się zazwyczaj dopiero przy podziale majątku po rozwodzie.

Zgodnie z zasadą wyrażoną w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, przedmiot majątkowy nabyty przez darowiznę stanowi majątek osobisty małżonka, chyba że darczyńca postanowił inaczej. Jeżeli małżonków łączy wspólność majątkowa, wolą darczyńcy może być, aby określony przedmiot majątkowy wszedł w skład majątku wspólnego małżonków lub został nabyty przez małżonków na zasadach współwłasności w częściach ułamkowych, w której ich udziały stanowią majątki osobiste każdego z małżonków.

Zasadą jest zatem, że darowizna od ojca wchodzi do majątku osobistego syna, a nie do majątku

wspólnego syna i synowej. Ale oczywiście ta zasada może być modyfikowana w zależności od woli darczyńcy- zgodnie z zasadą „ja daję to ja decyduję”. Darczyńca może darować określoną rzecz lub prawo jednemu z małżonków bądź obojgu. Decydująca w tej mierze jest wola darczyńcy. Jeżeli nie została ona wyraźnie wypowiedziana, co z reguły ma miejsce przy darowiznach tzw. rękodajnych, rzeczą sądu jest ocenić na podstawie całokształtu okoliczności sprawy, jaka była rzeczywista wola darczyńcy w dacie dokonywania darowizny. Chodzi o ustalenie, czy wolą darczyńcy było żeby przykładowo dać swojemu synowi 5 tysięcy złotych, czy też chciał on dać pieniądze na potrzeby funkcjonowania rodziny syna.

Ustalenia w powyższym zakresie mogą być dokonywane albo w odrębnym procesie o ustalenie przynależności konkretnego przedmiotu do majątku wspólnego, albo w postępowaniu o podział majątku wspólnego. W postępowaniach tych jest wyłączone konstruowanie wszelkich domniemań prawnych czy faktycznych, że np. jeżeli darczyńcą jest krewny jednego z małżonków, to darowizna jest dokonana tylko na rzecz tego małżonka. Do takiego domniemania brak podstaw w przepisach ustawy.

Warto pamiętać, że od powyższej zasady przepisy przewidują wyjątek. Otóż przedmioty zwykłego urządzenia domowego służące do użytku obojga małżonków są objęte wspólnością ustawową, także w wypadku gdy zostały nabyte przez darowiznę, chyba że darczyńca inaczej postanowił. Norma ta przewiduje pewnego rodzaju domniemanie, oparte na doświadczeniu życiowym, że gdy darczyńca przeznaczają dla jednego małżonka pozostającego we wspólności majątkowej z drugim małżonkiem przedmioty zwykłego urządzenia domowego, kieruje się zazwyczaj intencją ofiarowania ich na potrzeby wspólnoty rodzinnej. Przykładowo, jeśli mama kupi córce pozostającej w związku małżeńskim pralkę to będzie istniało domniemanie, że owa darowizna jest przeznaczona nie tylko dla córki ale też dla zięcia.

Oczywiście ciągle obowiązuje zasada „ja daję to ja decyduję”, stąd darczyńca może w umowie zastrzec odmienną wolę, tj. że pralka ma być tylko dla córki. Wówczas najlepiej sporządzić pisemną umowę darowizny i dokładnie wskazać, że jest ona dokonywana do majątku osobistego jednego z małżonków.

Joanna Chrostowska, radca prawny

Kancelaria Radcy Prawnego

Skierniewice, ul. Jagiellońska 29 lok. 410

kancelaria.chrostowska@gmail.com, joanna.chrostowska.oirpwarszawa.pl

tel. 573 180 209

Źródło: <https://skierniewice.eglos.pl/aktualnosci/item/30758-darowizna-majatek-wspolny-czy-osobisty>